

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illustrissimi Domini Simonis De Fierlant, Hispaniarum Ac
Indiarum Catholico Regi, In Hispania Ac Belgio, A Concilio
Status, Brabantiae Cancellarii, Catholico Ab Affectu
Tractatus, Quo, Clarissime ...**

Fierlant, Simon de

Coloniae Agrippinae

Caput Secundum. Libri Gummariani & Macariani.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37059

CAPUT SECUNDUM.

Libri GUMMARIANI & MACARIANI.

Ibrum Gabriëlianum superiori capite non uno leviter oculo prætereuntium in morem, sed fixo studiosè obtutu diutius contemplati sumus; & ita sanè fieri debuit : quem enim sic tamquam lydium lapidem nobis proposuimus, ad cuius veluti attractum Gummari, Macariiçue Doctrinam non quidem probaremus ut aurum, sed ut scoriam rejiceremus; ipsum profecto ante omnia & diligenter examinari decuit : atque illud imprimis sollicitè fuit inquirendum, quam non exiguo à Catholico Romanæ Ecclesiæ sensu intervallo abesset Gabriëlis, ut quanto ad eum propius Gummaram, Macariumçue accessisse videbimus, tanto longius à Pontifice & Eminentissimis Sacræ Romanæ Inquisitionis Cardinalibus utrumçue recessisse intelligamus.

Id autem toto deinceps libro acturi plenius, virum utrumquè hoc capite conveniam & utriusquè scripta prævio examine breviter discutiam, ut agnito jam prioris capituli beneficio, libro Gabriëliano, cum quo facienda collatio,

eos

cos ipsos , qui conferendi sunt , incipiamus agnoscere. Et primus quidem nobis veniat D. Gummarus : neque enim inurbanus ità sim, ut primo in limine omne humanitatis officium exuisse videar : habebo, quam debeo, dignitatis majoris rationem, & occurrentibus mihi Eximio & Eruditissimo, Virum Eximium prius salutabo.

PRIMUS ARTICULUS

Libri GUMMARIANI.

NAm quid ais, Eximie Gummare, libri Gabriëliani historiam legisti? sed num satis etiam attentè? nec illud legenti aliquando occurrit, parum abest, & mutato nomine hæc de me fabula narratur: sed quid ego quid ajas quæro, & non potius quid agas? nam dum vicina domus, & profus contigua fulmine tacta est, & jam tota in flammis, & cineres abit; tu domi tuæ securè satis habitare te credas, & otiosè istic sedeas? quid? tuo pariete ex vicino incendio jam rimas agente, non tempus adhuc credis, ut vasa cito colligas, & periculosa adeò è vicinia commigres? quid autem capite abnuis? quod Patri Gabriëlis te vicinum dixerim? rectè monuisti, erravi imprudens; nam qui iisdem inniteris fundamentis eodem ambulas pavimento, iisdem circumscriberis parietibus, eâdem promis ex cavea, non vicinus me-herculè, sed domesticus & sub eodem tecto habitare dicendus es; do-

ET INFELIX CONCORDIA. 49

domesticum te ergo imposterum dicam, quando ita vis, vicinum negabo : sed hoc nomine tantò à me monendus es sollicitius, quanto propius malum est. Hæc habe pro primo congressu, reliqua postea, nam sæpius à me eris invisendus, & nunc expectat me Lector, de tuis libris cum otio edocendus : non est tamen cur abscedas longius, nam ubi de libris agitur, importuna ipsius Authoris, nec potest, nec debet esse præsentia.

§. I.

METHODUS REMITTENDI
& retinendi peccata, &c.

ANno itaque 1674. in lucem prodiit Methodus Gummariana remittendi & retinendi peccata : quamquam quid dico in lucem prodiisse ? non est hæc apta de sole oriente locutio, & non obscure *Franciscus van Vianen, D. Gumhari*, quod nec ipse neget, verè domesticus, librum hunc visus est *Solem* dicere, dum anno 1676. die 13. Januarii Thesi 3. ita loquitur : *In SOLEM sanè obloqui deprehenduntur qui obstrepunt Doctrinæ S. Caroli, quam, ut brevitatis causa hic propugnemus, METHODUM REMITTENDI ET RETINENDI PECCATA, ex Instructione Pastoralis deductam habemus velut expressam, ubi eum vides ita Doctrinam S. Caroli Soli comparare, ut radios*
G
ejus

ejus tamen aliquos deductæ ex ea (ut ipse quidem ait , nos negamus ,) Methodo non avarè communicet : quod quidem si satis esse negas , ut illustri Solis splendeat nomine ; non magnoperè repugnabo , & dictionem paululum temperabo meam : nec *Solem* jam dicam , quod satis est , quem solaribus malè radiis circumdatum video ; Phaëtonta dicam . At at videat *Gummarus* , ne plùs aliquid , quam nomen à Phaëtonte mutuetur ejus Methodus , & fato Phaëtonte felicius nihil habeat , quam ortum ; ego , ut de me candidè fatear , male herclè metuo , ne in quorum manus noster hic Phaëton umquam ceciderit , æthiopes faciat . Hæc joco , inquires ; verumtamen *ridendo dicere verum quis vetat* ? Sunt qui Gummarianum hunc librum , uno ante Gabriëlianum anno protrusum , fratrem ejus dicant natu majorem ; repugnant alii , & diversis ortos Parentibus sic fratres negant , ut communibus tamen avis , proavisque progenitos consanguineos fateantur ; lis exigua admodum , nec difficulter me quidem arbitro ita componenda , ut , quos duo genuerint Patres , una verò & communis ambobus Parens novaturiens Doctrina pepere- rit , fratres germanos neges , uterinos dicas : ut ut est , quod mihi ad propositum sufficit , similes eos valde & consanguineos esse necesse est , qui in fraternitatis etiam suspicionem veniunt .

Nec totus uno partu est editus , sed per partes hiulcum opus prodiit : tractatus quatuor Author conceperat duos

ET INFELIX CONCORDIA. 51

veluti per abortum enixus est, quos paulo post secutus est tertius, cum quibus ut in unum corpus coalesceret, priores duo eodem prælo simul recusi sunt. Quartus post tot conceptionis annos nondum sat lucis patiens adhuc exspectatur; avertant omen superi! grande aliquod monstrum tam diuturna & portentosa parturitio portendit.

Impugnavit tractatus singulos Antiquæ Ecclesiæ praxeos tam retinens propugnator, quam acer novitiæ Methodi adversarius *Franciscus Carolus Reymakers*, & jam priores duos ante prostraverat, quam tertius prodiret; & id causæ fuisse suspicor, cur, & priores duo secundis uno eodemque anno typis iteratò ederentur, ut ita videlicet stare iterum, & à lapsu suo surrexisse credi possent; & tertius priorum sorte merito territus tam periculosam lucem subire recusaret, nisi longior sibi ab Autore, Apologetica Præfatio assidua quasi custos & defensatrix præmitteretur.

At non diu profuit tam imbelles patrociniū, ipsa cum cliente suo ab eodem adversario victa est fugataque defensatrix, donec tandem latura suppetias nova jam & grandior D. Gumhari pro Methodo Apologia in arenam descendit; sed heu miseram! in victrices hætenus cecidit manus; vin luctæ eventum? campo adhuc hostis potitur, ictum accepit illa ultimum, nec referre in hostem potuit.

Nec solus hanc tantæ laudis aleam *Franciscus Carolus Reymakers* subivit, voluit gloriosæ pugnæ socius esse insignis in ipsa Urbe Lovaniensi Professor, qui si non fortius, felicius

cius certè pugnavit & novitiæ Methodo praxim objecit adeò solidam, ut eam convellere *Gummarus* & labefactare hæctenus ne tentarit quidem.

Nec possum hic tacitus præterire Adolphi Godefridi Volufii S. T. D. & Archiëpiscopalis librorum Moguntia Censoris de hoc libro iudicium: ità enim ait: *prodiit*, inquit, *Methodus* &c. quod scriptum in frontispicio Angelici Doctoris effigiem, in ipso contextu autem & ipso præfationis initio, sententiam S. Caroli Boromæi præ se ferebat: sed in utroque fallit, & in censum eorum Scriptorum omninò est referendum, quo ob suam novitatem geminis Fidei Catholicæ cultoribus suspecta esse debent. Sanè hæc *Methodus* à Doctrinâ Divi Aquinatis non minus, quam à praxi Sanctissimi Mediolanensium Archi-Præsulis magno distat intervallo. Hic tu Lector considera quam sincerè erudiendus sis ab eo libro, qui ipso bis turpiter te fallit in limine. Nunc ex eodem habe scopum, in quem collimat, ita enim prosequitur: *Si vero scopum hujus novitiæ Methodi penitius introspeciamus non aliò collimat, quam ut Sacramentum Pœnitentiæ carnalibus jam alias tantopere invisum, magis reddat exosum & tantum non praxi adynaton* Et paulò post per eam alios in desperationis barathrum, alios in impietatis præcipitium agendos præmonet; horres terminum? Viam ne ingredi.

Huic tanti viri iudicio, ne nihil dicat, suum Laurentium Neesen, scio, objiciet, & singulare ejus suæ
Me-

fic neque mirabimur, qui mentis satis compotes ipsi non erant, tam alienum à mente Catholica de libro Gabriëliano; quale supra audivimus, iudicium protulisse.

Neque mirere, Lector, iterum me hujus pseudo-conciliabuli meminisse, suus est enim hic, & proprius Racematoriæ factionis locus; quando in gratiam Methodi congregata, & pro ea pertinacius quam honestius non interrupto certamine tribus hebdomalibus pugnavit.

Laudavit illa Methodum, & meram, putamque *S. Caroli* doctrinam esse definivit, sed ut scias quam sit in definiendo infallibilis Lovaniensis hæc Synodus, repete memoriâ, quam de Morali Gabriëliana sententiam tulerit, dum eam ex Evangelio JESU CHRISTI haustam esse Synodaliter pronunciavit: ego certè has Methodo laudes non invideo, sunt enim bene Catholici, qui ad Toletanas Romanasque condemnationes præjudicium esse putant, à Racematoria Congregatione nimium laudari.

Et jam dudum me vocat Toletana Inquisitio, non minus in Methodum, quam in Moralem Gabriëlianam severa Judex; & ego in hunc locum bipartitæ censuræ partem ultimam servavi: quotquot Magistri vestri Eximii Gumhari Methodum sequimini, quâ par est reverentiâ, Commissarios Inquisitores Apostolicos audite.

Nos los Inquisidores Apostolicos ... mandamos
se recojan y prohiban del todo los Libros
y Papeles siguientes:

V N Libro in Octavo coyo titulo es : Specimina, &c.
Otro Libro en Octavo qui se intitula : Methodus
remittendi & retinendi peccata &c. Auctore Gummaro
Huyghens, Lyrano S. Th. Doctore in Academia Lova-
niensi, Lovanii typis Hieronymi Nempæi 1674. por con-
tener proposiciones condenadas de Iansenio, temerarias, y
doctrina, que puede retraer à los Fieles del Sacramento de
Pœnitentia, y à los Confessores de que le administran: por
tanto mandamos &c. Datum Toleti 28. Augusti 1681.
subsignatum erat ab Inquisitoribus, & sigillatum Sigillo
S. Officii.

At furdus lugubre canebat Hispania: ita, congestis un-
dequaque & in Methodum laudibus, & in Toleros
Patres dicteris, geminas simpliciorum aures oppleverant
Bajo-Janseniani & obstiparant. Sed de his superiori ca-
pite latius, ad quod Lectorem remitto. Fuit enim hæc
plaga D. Gummaro ita cum P. Gabriëlis communis, ut
uno uterque telo vulneratus, iisdem uterque suo vulnere
mederi herbis, & communibus sumptibus voluerit.

Confidentior tamen D. Gummarus in Hispaniæ Inqui-
sitionem

sitionem surrexit, & injuriosum, primo Thesisibus suis, deinde compendio impertinens assuit: sed bene; vindicavit laesum honorem, & pro sui Regis Inquisitione stetit in nuperis Thesisibus *D. Nicolaus du Bois* Collegii Regii Praeses aliquanto magis Regius, quam Collegii Pontificii Praeses *Gummarus* Pontificius est.

Quid interim Phaëtonte nostro? an non Phoebeo ex axe, in quo eum, ut vidimus *D. Van Viane* tam gloriose collocavit, non quidem in Eridanum, ut ille in fabulis, sed in Tagum cecidisse videri potest; addat suum fulmen Roma, nec erit Phaëtontei fati pars ulla, quam ipse non subierit: & tendit quidem jam dudum supplices ad caelum manus nimio Janseniani rigoris & amoris Bajani aestu exsiccata propè, & arida terra nostra Belgica; & poterit fortè moveri Roma, & compescere ignibus ignes: certè non est, quod sibi plaudat, & multa polliceatur *D. Gummarus*, quod suâ Methodo indemni fulminata sit Moralis Gabriëliana, quæ & turbarum minus in Belgio excitavit, & uno post methodum anno ferius nata est; non est hic tam constans rerum ordo, ut circumscripta æqualibus terminis vita omnibus fluat, & citius adeo nati perire citius debeant: nec insolens id esse video inter fratres, ut junioris funus senior efferat, non minus ipse tamen postea moriturus.

Nec dubium, quin hæc Toletana Censura Gallicam etiam Methodi Gummarianæ versionem feriat, non in
idioma,

idioma, sed in doctrinam sententia lata est, nec amica
 adeò Hispanis lingua est Gallica, ut hinc commendatio-
 nis aliquid aut patrocinii sperare possent Propositiones in
 Jansenio condemnatae, temerariae, &c. heus tu autem
D. Gummare, obsecro, quid liber tuus foeminea facit
 in manu? quid mulierculis cum *Methodo remittendi &*
retinendi peccata? nere illæ discant, & humili, pro
 sexu simplicitate sua piè peccata confiteri. Nolo tamen
 hic ego iterum periculosam muliercularum mentionem
 pluribus protrahere, scio quam aegrè, quam non sine
 aliqua Adversariorum nota, nec levi nimia familiaritatis
 suspicione superiori capite me inde extricarim: quam-
 quam in gratiam *D. Gummari* dicendum videretur aliquid:
 audio enim eum præcipuo quodam apud eas in pretio præ-
 reliquis haberi, &, ut non omnibus data sunt omnia,
 singulari præditum dexteritate in virginum potissimum
 conscientis dirigendis. Nota jam pridem est Lovanii
 Familia, in quam Monialium instar communiter victuræ
 non pauca foeminae associatae sunt, vulgus Marollas vocat.
 Huic Familiae & Confessarius est *D. Gummarius*, & Pater,
 & Tutor: & credo harum potissimum desiderio consu-
 luisse, quisquis ille fuit, qui à *Gummaro* conductus in-
 utili sanè & noxio labore Methodum in linguam Galli-
 cam transtulit: noverant illæ scilicet jam ante famâ
 opusculum, & ut avidè appeterent, & stultè deperirent,
 satis erat esse Gummarianum, & novo fortè egebant libro

spirituali religiosæ fœminæ. Ut ut est hac quoque parte similis est Morali Gabriëlianæ, nec satis Ordinis in sua Bibliotheca amans erit, qui alterum ab altero sejungat, nisi fortasse medium interponat librum de frequenti Communione, unde uterque magna sui parte depromptus est; sic ut non male etiam Parisianis typis prodeat Gallica Methodus, quando iis etiam excusus est liber Gallicus, quem in Epitomen ipsa Methodus contraxit. Cæterum nolim Parisiis nasci, & condemnari in Hispania.

§. 3.

*THEOLOGIÆ COMPENDIUM,
aliaque Theses.*

Non habet hæctenus *D. Gummarus* publicam in Scholis Academicis lectionem, saltem suo nomine: nam alienas quidem supplere vices ita frequenter audio, ut, alternas propè cum Principali suo Eximio *D. Francisco van Viane* lectiones dividens, Professor publicus credi possit: & sanè periculosas merces publicè qui vendit, suo id faciat, an alieno nomine, parùm fortasse ad rei summam, ad periculum certè nihil interest.

Habet tamen suam quoque domi suæ in Collegio Pontificio, cui præest, suarum mercium officinam, tantâ accurrentium undequaque emptorum frequentia, ut nihil
fit

fit, cur Academicam Cathedram affectet. Prodeunt ex hac Schola inflammati Discipuli, Bajo-Jansenianos, quos istic hauerunt, ignes, veluti totidem ex æquo Trojano incendiarii, toto deinde Belgio sparsuri. Nec indiligens Professor Theses Theologicas jam inde ab anno 1672. hebdomatim sustinuit; & ne pretiosa adeò fragmenta perirent, in breuem collecta libellum sex abhinc annis primò prodire, deinde iteratis typis anno jam proximè elapso nova editio auctior, non emendatior, in lucem data est, hoc insignita titulo: *Compendium Theologiae, id est Theses ex Summa D. Thomæ hebdomadatim defensæ ab anno 1672. usque ad annum 1684. in Collegio Adriani VI. &c. Præside Eximio. D. Gummaro, &c. juxta copiam Thesium Lovanii typis Lipsianis impressarum.*

Scrupulum non immeritò movit hæc editio *D. Nicolao du Bois*, quem, quia paucis, & per brevem parenthesin ipse explicat, longum non erit ejus verbis hic inferere, *de hoc*, inquit in Thesi secunda Theologica, *Compendio quæro per parenthesim, quomodo sine approbatione Censoris, absque nomine Typographi, non servatâ formâ Tridentini Concilii, & edictorum Regionum prodierit? Digna sanè librorum Censore, & pro officio suo hæc quæstio est; tum ita pergit: quomodo in frontispicio dicatur, juxta copiam Thesium Lovanii typis Lipsianis impressarum, quandoquidem in multis differat? nisi fortè hic sit mirabilis restrictio. Theses pro exercitio quidem intra Academiam*

Studiosis, Lectoribus, Professoribus, Doctoribus communicandæ tantum, non autem promulgandæ ubique approbationem Censoris non requirunt; sed liber constans 333. paginis in tenui caractere, Compendium Theologicum, potuitne publicè, sine approbatione & nomine Typographi, evulgari eo prætextu quod multa in eo sint, quæ à duodecim annis & citra fuerunt in Thesibus expressa? an non hic magna laxitas? Hactenus ille

At non vidit omnia satis alioqui perspicax D. Du Bois; nam illud potuisset addere, ex quo demum tempore Bajus Janseniusque Angelici Doctoris nomine veniant, ita enim damnata eorum scripta redolent, quæ ex hujus summa deprompta dicuntur, ut Theologiæ Bajo-Jansenianæ verius, quam Angelicæ compendium esse videatur: nec quia mole parvus est liber parum damni timendum est, ad magnum incendium parva scintilla est satis, & dispersum grandiori in massa venenum, quo magis colligitur, hoc agit potentius.

At quid hæc ad me, fortasse inquires? in eum hæc dicta oportuit, qui nec sciente me, nec Authore, Theses meas in Theologicum compendium collectas typis edidit; reddat rationem facti, qui fecit; & scrupulos eximat, qui injecit. Verum ego ignotos non alloquor, & collector ille obscure nimium sub his literis G. I. V. D. C. S. T. B. F. delitescit, quibus quidem è literis nihil certi intelligo, nisi eum S. Theologiæ Baccalaureum esse formatum, quem,

ET INFELIX CONCORDIA. 61

quem, si divinare licet, non alium esse suspicabor, quam qui sub iisdem literis S.T.B. Racematoriae Synodi & apud Sylverium præco erat, & ipso in confesso fuerat Præses; at is herculè si est, non malè te alloquebar, ita enim, ut supra vidimus, tibi ille intimus est, ut loqui tibi non possim, nisi ipse audiat.

Neque hic locum obtinere potest frigidum tuum illud, quod 20. Augusti anno 1682. conclusione prima cum P. Lemos garriebas, nihil ex Thesis de ipsius Præsidis doctrina confici posse, propterea quod *juvenes multoties contra proprios Præsidentes ostentationis ingenii gratiâ plura non vera defendunt*, nam præter ea, quæ hac super re suis adversus te Thesis doctè disseruit R. P. Philippus de Vos, S. J. habe istud ex jure effatum, *illa nostra facimus, quibus auctoritatem nostram impartimur*. Deinde, ut alii id omnes dicerent, tu tamen negare deberes, qui ex Discipulorum Thesis tuæ facis Theologiæ compendium: in hoc certè nomen Gummati Præsidis lego, defendentium non lego. An ergo derepentè doctrina in compendio tua est facta, quæ in Thesis fuerat ostentatio Discipulorum? at hoc non Discipulos docere, sed ab iis doceri est.

Imo dum tuas toto Belgio Theses, ut facis, disseminas sparsis 1200. etiam Exemplaribus, id te credamus agere, ut omnes ubique intelligant, non quid tu doceas, sed quæ, & quanta fuerit in defendente tuo ingenii ostentatio. Ridi-

culum inventum, ac malignum ! quo *plura non vera*,
 plura non Catholica *defendas*, Adversarios turpiter ca-
 lumnieris, quidquid lubuerit impunè effutias : nam si
 quis, cujus interest, hoc te nomine postulet, in promptu
 est defensio : *juvenes multoties contra proprios Præsidentes*
ostentationis ingenii gratiâ plura non vera defendunt :
 nec cerebri hoc tui inventum est ; didicisti ab iis, qui
 cum deprompta fideliter, ac descripta è Lovaniensium
 Thesisibus Specimina defendere Romæ satis non possent,
 id demum artificii fraudulenter excogitarunt, quo Ro-
 manas aures eluderent, illustriq̃ adeo charitatis & ju-
 stitiæ exemplo, ut reos Præsides absolverent, in innocen-
 tes defendentium humeros culpam conjecerunt : at ita
 herculè qui agitis, quin & arte eadem, & operâ dispersos
 passim in libellis vestris errores Typographis affingitis ?

Et verò novas continuo, & novas Theses edere non
 cessat pruriens ejus ad scribendum manus, sed eodem
 omnes odore perfusas. His longas exhibet observationes
 super 65. Propositiones ab INNOCENTIO XI. justissimè
 condemnatas : operosè hic sudat, ut in earum Authores,
 originemq̃ inquirat. Mallem herculè in quinque Pro-
 positiones Jansenii, & damnatos Baji articulos utiliore
 commentarium scriberet, nec id tantum inquireret, qui
 primi earum Authores fuerint, quod manifestum est ;
 sed illud in primis, qui duræ adeo cervicis, & perfrictæ
 frontis hodiedum etiam inveniantur, qui sub doloso
 cinere

ET INFELIX CONCORDIA. 63

cinere Bajo-Jansenianum ignem novas agunt in flammis, frustra è colle Quirinali Apostolicâ Sede toties fulminante : nec longo aut labore aut itinere opus est, nec in ultimam usque Thulen navigandum, habet, quos quærat, in Patria, imo domi suæ habet, quos inveniat.

Neque hic, Lector, conviciari me putes, quod Baji Janseniique erroribus D. Gummarum videar aspergere; gratificor homini, amat enim illa nomina, nedum his terretur aut offenditur vir intrepidus. Mihi non credis? ipsum audi? *Cum pueri* (inquit pertinente ad Theses suas 3. Martii 1684.) *ostendunt se nosse, quod lemures nocturni sint chimerae, hi ultra non accersuntur ad illorum terrorem. Quorsum igitur nunc iterum repetitur hoc toties detectum sophisma, ita Lutherus, ita Calvinus, &c. Bajus, Jansenius, ergo male, ergo hæreticè. Audivi, qui, hoc pertinens cum legeret, Catholicam multorum indignationem festivo nec illepedo, sed juvenili epigrammate abstergeret. Hoc autem à me huc transcribi ætas & dignitas non patitur. Atque adeò hæc satis, respiret nunc aliquantulum Eximius, ego interim ad Eruditissimum.*

A R.

ARTICULUS SECUNDUS

Libri MACARIANI.

Impietatis quoddam genus jam inde ab antiquis temporibus creditum est, quietos mortuorum manes sollicitare; & ut erat veterum Gentilium in rebus propè omnibus stulta nimium, & anilis, ut eam vocat Tullius, superstitio, ita nec in fabulis majorem, nec in historiis habemus, aut pluribus ceremoniis celebrari solitam, quam quæ ad mortuos, eorumque sacra, & funebria iusta pertinebat. Quam quidem superstitiosam adeò Religionem, ut ineptos Gentilium ritus, execrata semper Ecclesia, præcipuo tamen quodam in mortuos amore ferri nos voluit, ut adeo Christiani etiam hominis non sit piam defunctorum memoriam temerare. Quorsum autem hæc omnia? ut omnes nempe intelligant, quam ab omni hujusmodi impietatis suspicione immunis esse debeam, qui pro mea in Eruditissimum D. Macarium Havermans Christiana charitate eam, quam par est, ejus manibus æternam quietem piè precor, sanctèque hic primo in limine profiteor, nihil mihi magnopere cum ipso Macario esse negotii; ipsum amo, sed ita, ut libros tamen ejus, & noxiam cum libris doctrinam oderim: ut adeo, quod in eo mortuum est, non sollicitem; quod ex eo
superest

ET INFELIX CONCORDIA. 65

superest adhuc, & vivit, hoc impugnem, & sanè quàm libris cum liberis affinis, & eadem propè est vox, tam non diversa inter utrosque, est ratio, ut amari Pater & Author possint, dum meritas illi suæ temeritatis pœnas patiuntur; nec Patris, aut Authoris manes violari debeant, ut eorum Pupilli, seu libri, seu liberi reprehendantur meritò & castigentur. Macarium igitur non nisi quâ adhuc vivit parte aggredior; spirant enim, & vitâ quâdam posthumâ in scriptis suis vivunt Authores, & in iis non mortui minùs, quam vivi nocent. Quamquam quis iste meus est scrupulus? quasi non ea sit Adversariorum etiam quotidiana consuetudo: nisi fortè Molinæ, Lessii, aliorumque scripta ab acribus Bajo-Jansenistarum calamis Authorum mors vindicaret; imo ipse Macarius quàm in Scholasticorum libris arrodendis assiduus, quam in exagitandis Casuistarum sententiis est vehemens? quorum herculè, si vixisset, grave maturumque supercilium, ferre ut arbitror, non potuisset.

Illud præterea monitum hic te velim, Lector Benevole, ut si fortè reliquo deinceps opere, quod quidem necesse erit aliquando fieri, Eximium D. Gummarum allocutus, ipsum etiam Macarium videar compellare, non planè desipere me putes, qui mortuum alloquar: est potens quoddam, & vehemens allocutionum genus, quod responsum non exspectat, & habet suas ad mortuos etiam apostrophas figurata Rhetorica. Quid quod & sæpè Macarii

nomine non tam ipsum Macarium, quam ejus doctrinam, aut doctrinæ hæredes venire velim : tu pro tua prudentia, ut res & locus feret, commodè interpretaberis, ego id semel hic volui dictum, quod non sine fastidio sæpius postea repeterem.

§. I.

*TYROCINIUM THEOLOGIÆ
MORALIS.*

VArii Macariano prælo libri prodierunt, & ita multi, ut aliquorum suspicio, nec fortè temeraria, fuerit pluribus eum manibus, pluribus scripsisse calamis; ex quo enim ex imis Scholæ subselliis translatus ad Cathedram ex Discipulo derepente Magister est factus, parum fuit novitio Professori juvenilem vocem domesticis parietibus circumscribere, publicum per libros Magisterium affectavit. Et anno quidem 1674. hoc est eo ipso, quo Methodus Gummariana prodiit, Tyrocinium Theologiæ Moralis edidit; quod sequenti deinde anno 1675. hoc est eo ipso, quo Moralis Gabriëliana male ominatam lucem aspexit; de novo auctum, & correctum editione alterâ recusum est : nec malè in unum propè annum tam similibus librorum natales inciderunt : ejusdem & messis, & æstatis aristas similis farinæ videas.

Hæ

ET INFELIX CONCORDIA. 67

Hæ Macariani ingenii primitiæ mirum quantum Novatoribus placuerunt, & habent hoc præcoces fructus, ut gratoris saporis, aut sint, aut esse credantur. Hinc tot recentis opusculi præconia legimus; suo enim quisque pro gustu, quod sibi sapit, hoc laudat: Vin aliqua? *Ex genuinis sacræ scientiæ fontibus depromptum, non minus piè quam solidè stabilitum*: ita Arnoldus Eyben. *E limpidissimis SS. PP. præsertim S. Augustini, doctrinæ fontibus adinstar purissimi rivuli scaturiens, eruditione sua non tantum intellectum illuminat, sed & voluntatem inflammat ad castum Dei amorem*: ita Laurentius Neesen. Nec hic stetit ejus laus, sed cum D. Joanne de Witte totum librum cum probet, titulum, & Tyrocinii nomen abjudicat; & ille quidem *Moralis Theologiæ Magisterium*; hic verò *Magisterium Christianæ Perfectionis Theologiæ*, inscribendum potius judicant, credo ut deterioris fortis non esset liber, quam Author, quem Theologico Tyrocinio vix egressum Magistrum in Cathedra videramus.

Atque ita Tyrocinium alii laudavere; & tanto alienum opus laudavere honestius, quanto proprium superbius commendatur: nam quod scias, nihil de suo libro humile, nil vulgare sentit ipse Macarius; & ut omnem honesti rationem impleat, fastuosum Adversariorum contemptum ad sui Tyrocinii præconium gradum vult esse primum: audiamus: *quot Theologias Morales non edidit* (hoc sæculum)

commenta Theologorum Philosophicis stabilita rationibus, exquisitis turgida probabilitatibus, humanis prægnantia inventis, tum paucis interjectis ita prosequitur: Libellum novum (offero) ex antiquitatis venerandæ erutum arcanis, priscorum insistentem vestigiis Patrum, ut ex illorum (uti fidei Doctorum, ita & morum Magistrorum) sententia mores hominum formentur. Ita aliena ille fastidire voluit & deprimere, ut sua extolleret, & vilis hæc, nec nova ars est, quam in triviis possis, ac foro à vilissima plebe discere, quæ suas, quas proponit venales, tum denique merces commendasse putat, si alienas strenuè contempserit.

At, ut diversa sunt hominum palata; Moguntinis Doctoribus & (ut nihil dicam de Belgis) Coloniensibus amarum, nec Christianum satis sapiebat; & cum Eximio Gummaro, & R. P. Gabriëlis non obscure in eorum novaturientium classem Macarius à Carolo Breunio Facultatis Theologicæ Moguntia Decano compingebatur, qui *Calvini, Iansenii, Baji aliorumque plurium officinam hæresibus, erroribus, scandalis, imò & non paucis in Deum blasphemis destructissimam repetito studio reliquis cum exuviis sibi arrogantes, perniciosissima viginti-quinque hocce in Opusculo (Francisci Simonis de Statu, Origine, &c.) relata, & jam pridem œcumenicorum Conciliorum Decretis, Summorum Pontificum oraculis damnata dogmata nova fuligine tincta ex orco reproduxerunt. Hactenus ille in ejus*
Opus-

ET INFELIX CONCORDIA. 69

Opusculi Censura, quod junctâ piorum supplicatione ad CLEMENTEM X. Pontificem Maximum suppliciter offerebat Franciscus Simonis, qui alia dum lustrat, & scrutatur sedulus & Christianus indagator feliciter *arcana* quædam *venerandæ Antiquitatis*, ex quibus magna sui parte *erutus*, & *Patrum* quorundam non plane *priscorum* nomina detexit, quorum *vestigiiis insistit novus* hic Macarii *Libellus*.

At nec Carolus Breunius, nec Franciscus Simonis impunes abierunt; vapulavit uterque in Apologetica Macarii pro suo Tyrocinio ad Pontificem Maximum, contra injustam accusationem Francisci Simonis, Epistola, quæ in sua divisa capita Libelli speciem præfert: hac in re prævium R. P. Gabriëlis secutus Exemplum, qui & ipse eodem anno mense Februario contra eundem Franciscum Apologeticas pro sua Morali Diabolica Theses cum supplice item Epistola Pontifici Maximo inscripserat: verba ejus aliqua §. ultimo Superioris Capitis non sine laude retulimus. Nil profuit, ut eventu patuit, sua Patri Gabriëlis Apologia? quid sua Macario profuerit nescio, hoc scio, si sua eum non defendat felicius, habet Macarius, quod timeat; nisi fortè meliora speret, quod petulantius scripserit. Poterat certè ab ipso Francisco Simonis, aut si fortè amiciorem malebat magistrum, à P. Gabriëlis discere, moderatius coram Pontifice agendum, & cujus adeo hac in re exemplum æmulabatur, ejus etiam modestiorem

debuerat scriptionis modum imitari, & cum P. Gabriëlis de solito suo, vehementiori que impetu aliquantulum remittere: hoc scilicet & ipsa humanitatis ratio, & sanctissima in terris, quam alloquebatur, Majestas exigebat.

§. 2.

*EXAMEN PENTALOGI
Diaphorici, & minores alii MACARII
Libelli.*

Longum esset pluribus & diligentius libros omnes excutere, nam ad mortem usque singulis propè annis libros singulos elucubravit; laudandus sanè pro diligentia tam assidua, si meliori in causa, & quam Christianè sæpè, tam non multis in locis Bajo-Jansenianè scripsisset; hoc unum interim universim dici potest, si vitæ brevioris spectes angustias, multa; si utilitatem, parum; si periculum, nimium eum scripsisse. Cæterum ubique sibi similis juvenili impetu abripitur, & acerbiori usus calamo, in omnibus non dico libris, sed paginis Scholasticos Theologos, eorumque doctrinam acriter adè imperit, ut hoc in genere confæderatis suis palmam longè præripiat; prout sequenti capite manifestum re ipsa fiet. Ridiculus mihi interea est dilectionis proximi defensor, dum libello integro disquisitione Theologica hanc quæstionem discutit:

An

ET INFELIX CONCORDIA. 71

An satisfiat præcepto dilectionis proximi per hoc, quod proximo exhibeamus signa externa, seu externa dilectionis officia, simul non habendo odium erga proximum. Si viveret, hanc item ei quæstionem discutiendam proponerem: An satisfiat præcepto dilectionis proximi per hoc, quod charitatem semper habeamus in ore, & habere nos dicamus in corde; externis interim odii signis, quæ voce, quæ scripto, mille acerbè conviciis proximum impetamus. Et verbis puto sanctius, & non pro suo facto, hanc quæstionem resolveret.

Jam vero quam dilectionis magister ridiculus, tam ridiculus quoque est alienæ doctrinæ examinador in examine Pentalogi; nolim quidem defendere Pentalogum Diaphoricum; peccat ille, fateor, multis in locis, nec examinari tantum, sed & castigari meritus est: quid ergo? id rideo, ollæ à cacabo nigredinem objici, & exprobrari. Et nos quidem capite quarto ipsum illum Macarianum librum *Examen Libelli cui titulus, Pentalogus Diaphoricus, &c.* feliciter, ut spero, examinabimus, & illud videbimus, quam non nitidæ fuerint scopæ, quæ alieni libri sordes evertere voluere: quare de hoc quidem libro, cum de Sacramento Pœnitentiæ, & dilatione in primis absolutionis studiosè agat, suus erit & frequens toto passim quarto capite locus; hic illud scias, Lector Benevole, non Antverpiâ nobis Macarium istud opus, sed Parisiis submisisse; ut adeò minus postea mirere, nullum alium ejus librum Vergeriani plùs & Arnaldini spiritus habere.

Vis

Vis porro videre, quàm Augustini melior discipulus videri velit, quam Apostolicæ & Pontificiæ Sedis filius? habe tibi in Thesisibus 8. Mart. 1677. tum eodem anno in Libello cui titulus: *Dissertatio Theologica de Auctoritate SS. Patrum præsertim P. Augustini*: utrobique hæc non sine stupore verba legimus, quæ ipse me-herculè, si viveret, Magnus P. Augustinus Apostolicæ Sedis acerrimus vindex suo ipse deleret calamo, aut stylo potius ferreo, ne vestigium ullum superesset, penitus eraderet; sic enim ait: *An bene procedant, qui ubi urgentur clarissimis S. Augustini locis, ab Augustino ad Pontificum Bullas, & Decreta appellant?* Respondeo PESSIME TALES PROCEDERE. Benè in hæc verba Speciminum collector: *Hic Professor more suo respondet confidenter. Piæ aures mallent audire responsionem sic temperatam: Respondeo non bene tales procedere, si destituant Auctoritatem S. Augustini ut desperatam: procedunt verò bene, si postquam piè conati sunt explicare testimonia Augustini, vel eo te remiserunt, ubi illa piè sunt explicata, vocent te ad Pontificum Bullas, & Decreta, quæ ipsis videntur non minus clara, quam tibi testimonia Augustini.* Ita ille: quid Macarius præterea? juvat enim alternos audire. *Vnde clarè deduco, quod ubi quis invenit doctrinam clarè in Augustino fundatam, illam absolute possit tenere, & docere, NON RESPICIENDO AD ULLAM PONTIFICIS BULLAM.* Excipit hæc prudenter verba Speciminum non otiosus collector, &

tuta

ET INFELIX CONCORDIA. 73

tuta negat in praxi : Nihil utpotè facilius contingit ,
 quam ut juvenis Theologiæ Professor , præcipuè cui primos
 ingenii impetus non satis sedaverint cogitationes tetricæ Lo-
 gicorum , aut Methaphysicorum , sibi persuadeat clarum
 se reperisse fundamentum doctrinæ suæ in Augustino, cujus
 scilicet asserta ad unum omnia approbata sint summa Ec-
 clesiæ Authoritate. Pergit Havermannus : Verum demus
 gratis aliquem in particulari non posse ostendere discrimen
 inter suam sententiam , & damnatam opinionem ; an
 statim irreverens , & injuriosè dici deberet in Augustinum,
 si ejus authoritatem obtenderet ? Respondeo , non : si
 videret Viros doctissimos & piissimos , etiam post Bullam
 Pontificis , quæ damnat illam opinionem adhuc docere illam
 sententiam sciente & non contradicente S. Sede. Non tace-
 bit hic Collector , de quo supra , qui si alibi tacuisset ,
 hic certè loqueretur , & magnum , ait , onus imponit
 S. Sedi hic Professor ut eam oporteat scire illicò , si quid in
 aliquo mundi angulo aberrarint Theologi : deinde ut con-
 tradicere illicò debeat , autumò , Bullam expediendo , aut
 Decretum Apostolicum. At nec tacere ego hic possum ,
 & quis bene Catholicus hic taceat ? nam quid tibi cum
 nova illa Bulla , quam expediret Apostolica Sedes ? quid
 cum Apostolico Decreto ? si ab Augustino , te Judice ,
 ad Pontificum Bullas , & Decreta PESSIME appellatur ,
 si NON VIS RESPICI AD ULLAM PONTIFICIS BULLAM ,
 si Augustini etiam tum authoritatem obtenderes , si videres

K

Viros

Viros doctissimos & piissimos etiam post illam novam Bullam Pontificis adhuc docere illam tuam sententiam, quam inter & damnatam opinionem discrimen non possis ostendere. Ita qui loqueris, non merito à me audias in os tuum regeri, tuum illud, dum pro tua charitate integras Scholasticorum centurias juvenilibus lacertis assiduò flagellas, in libris tuis centies repetitum quo hæc vergunt? quo hæc vergant nemo non videt, judicet Sua Sanctitas quo hæc vergant. Imo judicet Sua Sanctitas quo tua illa vergant. Videamus (sed ante liceat sic quasi brevem per parenthesis exclamare; ô lepidum! ô festivum probabilitatis hostem! Viris piis ac doctis tantum tribuere, ut ante omnem Pontificis condemnationem ob eorum auctoritatem sententia probabilis sit aliqua, & dicatur, capitale Macario scelus est; quid ipse interim? perstat in sua sententia pertinax etiam post Vaticana fulmina, dummodo etiam post illa doceri eam videat à Viris doctis & piis: hoc autem quo nomine appellabimus? aut multum fallor, aut hæreticorum pervicaciæ affinius illud est, quam Scholasticorum tam exosæ probabilitati) nunc quod dixeram videamus.

R. P. Philippus de Hornes hanc Antverpiæ 30. Thesisi 9. Julii 1675. propugnandam se Præside posuerat: *mirum nulli videbitur Adversarios pro se citare S. Augustinum, si ea, quæ habemus Thesi 6. rectè consideret, perpendat- que quæ habet D. Thomas in Ioan. cap. 1. Lect. 7. litt .H*
nempe

nempe Augustinum aliquando ita scripsisse, ut videatur hæreticis favere, adeoque cautè legendum: solere hoc item omnes, qui sententias novas inducere gestiunt. Habuere hoc solenne semper dogmatistæ, magno Augustini nomine abuti ad libidinem cogitationum suarum: hoc Faustus Rhegiensis, hoc Seraphion hæreticus, hoc Berengarius ostentabant: Claudius Tauriniensis contemptor Patrum, unum Augustinum ferebat in manibus; Wicleffus Ioannes Augustini appellari voluit; nota est Lutheri impia exultatio: AUGUSTINUS TOTUS MEUS EST: Calvinus denique cum cæteros fere Patres abdicaret, Augustini sententias tot accumulavit, ut in ejus libris Augustinum sæpius, quam Calvinum loqui gloriantur Calvinistæ. Inspiciamus etiam Catholicos, qui à veritate deviare, eos idem fecisse comperiemus. Quis se Bajo & Jansenio cum Augustino sentire magis profitetur? vix aliud quam loca D. Augustini, quibus hæreticè abusi sunt, eorum libri continent. Non igitur terreamur, imo suspectum habeamus dum aliud nihil, quam S. Augustini auctoritatem clamant, &c. Hæc tu verba ultima: Non igitur terreamur, &c. A reliquis decisa ex ejus Thesisibus, quas non sine magno (ut loqueris) animi marore pii (Bajo-Janseniani) deplorarunt, Pontifici Maximo in tua illa humili Apologia ex tui defensore adversariorum factus accusator judicanda cum obtulisses, non poteras quin in lugubres exclamationes erumperes: pro dolor! Bone Deus! in quæ sæcula incidimus! quo res Christiana

*Devenit ! nec poteras tui epiphonematis oblivisci ; judicet
 Sua Sanctitas quo hæc vergant. Quo autem vergunt ?
 indammum Ecclesiæ , in SS. Patrum contemptum. Nolim
 ego pro R. P. Professore Apologiam conscribere non ata-
 tem modo , sed & eruditionem habet Theologicam ,
 ut meæ defensionis minimè indigus pro se loquatur ; sed
 nimirum defendi non debet , quem illa ipsa , quæ arrodit ,
 verba absolvunt. Quid enim ait ? *Suspectum habendum
 dum Sancti Augustini autoritas clamatur ?* imo vero
 dum NIHIL ALIUD clamatur , non Pontificum Bullæ
 clamantur , non Apostolica Decreta clamantur ; nam is
 hæreticorum mos est , unum Augustinum clamare : hunc
 Calvinus , hunc Lutherus ad ravim usque clamabant ; Pon-
 tificum Bullas , Apostolica Decreta aniles veluti fabulas
 explodebant , ex unius Augustini sententia statuenda de-
 finienda , credenda dicebant omnia : quos tu si ad Pon-
 tificum Decreta voces , ipsis Macarii verbis PESSIME ,
 dicant , *ab Augustino ad Apostolica Decreta appellari* ,
 si instes tamen , & pro Romanæ Sedis , Ecclesiæque
 autoritate Catholicè pugnes ; nihilo modestius verbis
 item nostri Macarii reponant : *doctrinam clarè in Augu-
 stino fundatam absolutè teneri posse & doceri NON RESPI-
 CIENDO AD ULLAM PONTIFICIS BULLAM.* Liccat inte-
 rim mihi bona tua venia in tuas nœnias exclamare , & ita
 exclamare , ut ipsa Sedes Apostolica audiat *pro dolor !*
 ita loqui Catholicum ! *Bone Deus ! in quæ sæcula in-
 cidimus !**

*cidimus ! quo res Christiana devenit ! liceat tuo uti
epiphonemate judicet Sua Sanctitas quo hæc vergant.*
Vergunt in Ecclesiæ damnum, in manifestum Romanæ
Sedis contemptum, in totius Catholicæ sub uno in terris
capite fidei ruinam : primum enim est nominare nolle,
alterum non curare, tertium denique prorsus explodere;
& explosit quidem manifestè Piëtavii Religiosus ille, de
quo Joannes Filleau Eques S. Michaëlis & Consiliarius Re-
gius in Gallica sua relatione Juridica cap. 13. pag. 86. ita refert:
Religiosus, cujus nomen tacere volo ne odium ei & infamiam
apud Posteris conciliem, dedecorans candorem suæ
vestis eo audaciæ, imo potius impudentiæ venit, ut in has vo-
ces proruperit: *malo errare cum Augustino, quam benè sentire
cum Papa.* Quam vereor ne plus aliquid cum hoc Religioso
commune habeat Macarius quam colorem: interim eam
in Augustinum æque ac Ecclesiam blasphemiam evo-
muit Piëtavus ille Religiosus occasione Bullæ Apostolicæ
Innocentii X. in librum Jansenii, quasi in libro illo
S. Augustini doctrinam condemnasset. Vide in quod
impietatis præcipitium affectatus ille, ac nimius Augustini
amor Iansenianos dejiciat, si tamen Ecclesiæ & Pontificis
Auctoritatem tam Calvinianè prodere non odisse potius
Augustinum sit, quam amare.

Atque hæc longius fortè quam aut velint Macariani aut
tu etiam Lector expectaras; sed studio tamen & de indu-
stria, non casu, aut scribendi impetu penitus illa examinavi

ut omnes intelligant, quam nullam veri habeant speciem, quæ in scheda ejus funebri tam speciosè inserta video: *doctrina ejus variis libris contenta Sanctissimo Domino exhibita sine nævo inventa est.* Nam ut Bajani nihil, nihil Janseniani in suis uspiam libris docuisset, & in hoc peccasset uno, quod contempnim adeo de S. Sede, & Pontificiis Decretis scripisset, existimare potes Lector, qui quidem Catholicus es, *doctrinam ejus Romæ Sanctissimo Domino exhibitam sine nævo inventam?* At nos fictitiis illis approbationibus, jam toties decepti non credimus; damnatos Jansenii, damnatos Baji, damnatos scimus P. Gabriëlis errores & damnatos credimus, qui Decreta Romana legimus, & reveremur; quibus quidem damnatis, Macarii libros Romæ approbatos esse animum non induco ut credam; ita enim ad eos accessisse suis in libris Macarium ostendam, ut facilè assequar, cur nos adeo velit Bullarum Pontificiarum oblivisci & ad Bullas Pontificias nolit appellari. Tu interim Lector hætenus à me dictis hoc dabis, ut tantisper judicium suspendens illo Macarianorum præjudicio abripi te ne patiare; ego illud sub hujus opusculi finem sublaturum penitus me confido, atque illic eo commodius, quod plures ante nævos exhibuero; ubi & totam schedam funebrem expediam, & novam doctrinæ ejus, quam meretur, Panegyrim dabo.